

İngiltere’de Truss hükümetinin “mini bütçesi” mükemmel bir fırtınayı serbest bıraktı. Emeklilik fonları zorlandı ve merkez bankası acil olarak kurtarma operasyonları yapmak zorunda kaldı. Bu durum küresel piyasalarda da istikrar konusundaki soru işaretlerini artırdı. Birleşik Krallık Hazine Bakanı, atandıktan sadece 38 gün sonra ayrılmak zorunda kalırken, piyasa isyanı sonrası bütün bir hükümetin kaderi sorgulanıyor. Nitekim Liz Truss, gelen tepkilerin ardından verdiği istifasıyla İngiltere tarihinin en kısa süre görev yapan Başbakanı ünvanını da kazandı.

Yıllarca benzeri görülmemiş küresel parasal enflasyon, yanlış algılar yarattı. Sonsuz ucuz (bedava) “para” algısı, ekonomik, finansal, şirketlerin iş yapış şeklini, politik ve sosyal sistemlerin işleyişini çarpıttı. Fakat uzun süredir gecikmiş normalleşme dönemi başlayınca sistemin buna asla hazır olmadığı ortaya çıktı.

Son dönemdeki finansal ve ekonomik çalkantıların nedenlerini ve sonuçlarını daha iyi anlamak adına baskın finansal girişimcilerin, kurumların, karmaşık ilişkilerin ve yapıların doğasını ve özellikle politika yapıcılarının olası reaksiyonlarını düşünmek faydalı olacak. Minsky, kapitalist ekonomilerde iş dünyası, hane halkı ve finans arasındaki ilişkilerin yapısının en az dört modelini gördü. Dördü de gelişmiş kapitalist ekonomilerde bir arada var olmasına rağmen, bunlar kapitalist finansın gelişimindeki aşamalar olarak da görülebilir. Bir aşamadan diğerine geçiş ise illa ki ekonomi için olumlu bir gelişim anlamına gelmez. Bunlar ticari, finansal, yönetimsel ve piyasa kapitalizmi aşamalarıdır ve bu aşamalar, neyin finanse edildiği ve finansmanı kimin yaptığıyla da ilgilidir. Hala piyasa kapitalizmi aşamasında olduğumuzu İngiltere bir kez daha hatırlatmış oldu.

Gelişmekte olan küresel bir fenomenin mikrokozmosunda, Birleşik Krallık var. İkili, mali ve para politikası krizleri ile karşı karşıya kaldı ve piyasaların baskısı altında ‘U’ dönüşü yaptı. Bugün İngiltere’de yaşananların benzerlerini önümüzdeki senenin ilk yarısında dünyada birçok başka ülkede göreceğimizi düşünüyorum. Ama bunun için özellikle de FED’in sistematik risk görmesi gerekecek. Aslında Yellen ve favorisi Brainard -ki FED başkanı olması bekleniyordu- bu ‘U’ dönüşünün işaretlerini birkaç haftadır sinyalliyor.

Piyasalar konusunda görüşlerimiz değişmedi fakat daha önce FED’in son çeyrekte havlu atmasını beklediğimizi yazmıştık. Bu fikrimiz değişti. FED’in esas dönüşünü, 2023’ün birinci çeyreğinde, piyasalarda görmeyi beklediğimiz büyük düşüş ve dolarda ciddi bir yükseliş akabinde gelmesini bekliyoruz. Bu havlu atmanın akademik gerekçesinin neye benzeyeceğini merak edenler, New York FED tarafından geçenlerde yayınlanan "The Financial (In)Stability Real Interest Rate, R**" isimli makaleye göz atabilir.

Çok kullanılan FED pivot kelimesini fazla flu olduğu için sevmesek de pivot için üç aşamalı bir öngörümüz var:

Birinci aşama; faiz artışın yavaşlaması, ikinci aşama; artışın durması ve piyasaların gerekirse indirimle hazırlanması, üçüncü aşama ise indirim. Bu Aralık ayı, birinci aşama için muhtemeldir. 2023 ilk çeyrekte ikinci aşamayı, 2023 ikinci yarısında ise son aşamayı bekleriz. Ayı piyasası görüşümüz değişmedi ama piyasalarda daha kısa vadede, birkaç aylık dönemde daha rahat nefes alınabileceğini düşünüyoruz.

ÇEKİNCE:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Söz konusu rapor belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak hazırlanmamıştır. Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte bulunulmamaktadır. Tüm yorum ve tavsiyeler öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerinden oluşmaktadır. Zaman içinde piyasa koşullarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle söz konusu yorum ve tavsiyelerde değişikliğe gidilebilir. Size uygun olan yatırım araçlarının ve işlemlerin kapsam ve içeriği uygunluk testi neticesinde belirlenir. Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, yorum ve tavsiye